

Spis treści

Wykaz akronimów	9
1. Wstęp	11
2. CNC – komputerowe sterowanie numeryczne	14
2.1. Definicja i cechy układu sterowania CNC	14
2.2. Budowa i funkcje układu CNC	16
2.3. Sposoby wprowadzania danych/programu sterującego do układu CNC	18
3. Metody programowania obrabiarek NC/CNC	20
3.1. Definicja i klasyfikacja metod programowania	20
3.2. Programowanie ręczne i wspomagane komputerowo	24
3.3. Programowanie CNC Manual	27
3.4. Programowanie automatyczne (maszynowe)	30
3.5. Programowanie zorientowane warsztatowo (WOP)	33
3.6. Programowanie interaktywne (w systemie CAD/CAM)	34
4. Rodzaje układów sterowania obrabiarek NC/CNC	38
4.1. Sterowanie punktowe	38
4.2. Sterowanie odcinkowe	39
4.3. Sterowanie kształtowe (ciągłe)	40
5. Wyposażenie obrabiarek sterowanych numerycznie	44
5.1. Wyposażenie tokarek i centrów tokarskich	45
5.1.1. Ustalanie i mocowanie przedmiotów obrabianych	45

6 Spis treści

5.1.2.	Mocowanie narzędzi	47
5.1.3.	Systemy narzędziowe do centrów tokarskich	51
5.2.	Wyposażenie frezarsko-wytaczarskich centrów obróbkowych	55
5.2.1.	Elementy mocujące narzędzia	55
5.2.2.	Narzędzia	56
5.2.3.	Elementy ustalające i mocujące przedmiot obrabiany na frezarkach i centrach obróbkowych CNC	60
5.3.	Narzędzia do obróbki form i matryc	65
5.4.	Narzędzia wielofunkcyjne do obróbki kompletnej	70

6. Programowanie obróbki na obrabiarkach CNC 73

6.1.	Struktura programów sterujących	73
6.1.1.	Struktura budowy programu NC	73
6.1.2.	Definicje słów programu sterującego	74
6.2.	Układy współrzędnych maszyny i przedmiotu obrabianego	81

7. Programowanie układów CNC 86

7.1.	Technika pomiarowa w obrabiarkach CNC	86
7.1.1.	Pomiar, ustawianie i zapamiętywanie wymiarów narzędzi	86
7.1.2.	Transmisja sygnałów w systemie układ CNC–sonda pomiarowa	90
7.1.3.	Programowanie i symulacja pracy sondy pomiarowej	93
7.2.	Programowanie obszaru bezpiecznego	94
7.3.	Cykle ustalone	95
7.4.	Korekcja narzędzia	100
7.4.1.	Korekcja narzędzia tokarskiego	101
7.4.2.	Korekcja narzędzia frezarskiego	102
7.5.	Podprogramy	105
7.6.	Programowanie parametryczne	108
7.6.1.	Edycja instrukcji parametrycznych	108
7.6.2.	Tworzenie sparametryzowanego programu dla nowej części	110

8. Programowanie wspomagane komputerem zewnętrznym .. 113

8.1.	Wiadomości wstępne	113
8.2.	Język KSP	113
8.3.	Język GTJ	115
8.4.	Język CNC Manual	117

9. Programowanie ręczne wspomagane komputerowo 121

9.1.	Toczenie	121
9.2.	Przykład	132

10. Automatyczny system programowania tokarek 137

10.1.	Charakterystyka systemu KSPT/WIN	137
10.2.	Przykład	145

11. Automatyczny system programowania frezarek	147
11.1. Charakterystyka systemu KSPF/WIN	147
11.2. Przykład	152
12. System GTJ-2010 do projektowania obróbki toczeniem	156
12.1. Projektowanie kształtu wyrobu i półfabrykatu	157
12.2. Projektowanie obróbki zgrubnej	158
12.3. Projektowanie obróbki kształtującej i wykańczającej	158
12.4. Projektowanie obróbki narzędziami kształtowymi i obrotowymi	163
12.5. Zastosowanie dodatkowych poleceń i opcji	163
13. System GTJ-2010 do projektowania obróbki otworów i frezowania	166
13.1. Projektowanie obróbki otworów	168
13.2. Projektowanie frezowania	171
13.3. Porządkowanie zabiegów wraz z ustaleniem ich kolejności	172
13.4. Sprawdzanie oraz symulowanie przebiegu obróbki	173
14. System GTJ-2010 do projektowania obróbki wycinania elektroerozyjnego	176
14.1. Budowa modelu wycinanego elementu	177
14.2. Projektowanie wycinania	180
14.3. Sprawdzanie oraz symulowanie przebiegu wycinania	181
15. Interaktywny system programowania Mastercam X4	183
15.1. Obsługa i stałe funkcje systemu Mastercam	184
15.1.1. Podstawowe polecenia obsługi programu	186
15.1.2. Opcje konfiguracyjne programu	189
15.2. Budowa i podstawowe funkcje poleceń definiowania przedmiotu obrabianego	189
15.2.1. Podstawowe funkcje rysunkowe 2D i 3D	189
15.2.2. Funkcje informacji i edycji rysowanych elementów	194
15.2.3. Widoki i rzutnie	195
15.2.4. Opcje transformacji rysunku	198
15.2.5. Skróty klawiszowe	198
15.3. Budowa i podstawowe funkcje modułu CAM systemu Mastercam	200
15.3.1. Opcje menu <i>Lathe-Toolpaths</i>	201
15.3.2. Opcje menu <i>Mill-Toolpaths</i>	205
15.4. Definiowanie geometrii przedmiotu obrabianego dla potrzeb frezowania – <i>Mill</i>	210
15.5. Przykład programowania w interaktywnym systemie CAD/CAM Mastercam X4	216
15.5.1. Konwersja rysunków z systemów CAD na potrzeby programu Mastercam X4	217
15.5.2. Definiowanie parametrów technologicznych	218
15.5.3. Obróbka powierzchni czołowych	220

8 Spis treści

15.5.4. Obróbka kształtująca	221
15.5.5. Wykonanie podcięcia w zamocowaniu I	224
15.5.6. Obróbka wykańczająca	228
15.5.7. Nacinanie gwintu metrycznego w zamocowaniu I	230
15.5.8. Frezowanie rowka wpustowego na tokarce CNC wyposażonej w napędzane narzędzia	233
15.5.9. Transformacja zabiegów obróbkowych	235
15.5.10. Programowanie wrzeciona przechwytyjącego	237
15.5.11. Obróbka powierzchni czołowych w zamocowaniu II	239
15.5.12. Obróbka kształtująca w zamocowaniu II	242
15.5.13. Obróbka wykańczająca w zamocowaniu II	245
15.5.14. Wykonanie podcięć w zamocowaniu II	245
15.5.15. Nacinanie gwintu metrycznego w zamocowaniu II	248
15.5.16. Frezowanie rowka wpustowego na tokarce CNC w zamocowaniu II	249
15.5.17. Weryfikacja oraz symulacja programu sterującego	252
Literatura	254
Skorowidz	257